

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького (Україна)
Університет витончених мистецтв (м. Каліма, Мексика)
Південно-Західний університет "Неофіт Рілскі", м. Пловдив (Болгарія)
Тайшанський державний університет (Китайська Народна Республіка)
Бєлгородський державний національний дослідницький університет (м. Бєлгород, Росія)
Могілівський державний університет імені А.А.Кулєшова
(м. Могілів, Рєспубліка Білорусь)

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА: ТРАДИЦІЇ І НОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(м. Мелітополь, 16-17 жовтня 2014 року)

Мелітополь – 2014

УДК: 378.013.43:7

ББК: 74.58

М 34

*Друкується згідно з рішенням Вченої ради Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького
протокол №3 від 08.10.2014 р.*

М34 Мистецька освіта: традиції і новації: Матеріали міжнародної наукової конференції (м. Мелітополь, 16-17 жовтня 2014 р.) / Відповід. ред.: Н. А. Сегеда. – Мелітополь: Видавництво Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, 2014. – 260 с.

ISBN 978-617-7055-68-5

Збірник містить тези і статті учасників Міжнародної науково-практичної конференції “Мистецька освіта: від спадкоємності епох до новітніх технологій” (16-17 жовтня, 2014 р.). У них розкривається ставлення сучасних науковців – від початківців-студентів до визнаних фундаторів мистецтвознавчої та художньо-педагогічної думки – до предмета наукового обговорення на конференції – трансформацій цінностей, цілей, змісту, технологій освіти в галузі мистецтва. Зокрема в дослідженнях актуалізуються географічний та індивідуально-творчий принципи у вивченні генези педагогіки мистецтва (східний вектор, континентальні інтереси, персоналії); презентуються методологічні підходи до розв’язання проблем мистецької освіти у класичному, некласичному й постнекласичному вимірах; висловлюється сучасний погляд на традиції та новації в питаннях теорії і практики музичної, художньої, хореографічної освіти; порушуються проблеми психолого-педагогічної підтримки творчого самовираження особистості учня засобами мистецтва; розглядається музично-педагогічний професіоналізм як чинник гармонізації особистісного зростання суб’єктів освітнього процесу.

Матеріали збірника будуть цікавими для студентів, магістрантів і аспірантів факультетів мистецтв, учителів і викладачів мистецьких дисциплін.

Відповідальність за наукову коректність і оригінальність текстів несуть їх автори.

УДК: 378.013.43:7

ББК: 74.58

© Сегеда Н.А., 2014

© Видавництво Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, 2014

ISBN 978-617-7055-68-5

Сегеда Н.А. СВІТОГЛЯДНІ І ПРАКСІОЛОГІЧНІ СМИСЛИ ТРАНСФОРМАЦІЙ ВІТЧИЗНЯНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ	119
Сердюк О.П. КУЛЬТУРА МУЗИЧНОГО СПРИЙМАННЯ ЯК КАТЕГОРІЯ МУЗИЧНОЇ ПЕДАГОГІКИ	123
Сопіна Я.В., Сопін О.І. ТЕХНОЛОГІЯ ТЕЛЕСНО-ОРИЄНТИРОВАНОЇ ТЕРАПІЇ НА УРОКАХ МУЗИКАЛЬНОГО ИСКУССТВА В НАЧАЛЬНИХ КЛАСАХ.....	125
Терещенко С.В. КРЕАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ-ПІДЛІТКА.....	127
Теслева Ю.В. РОЗВИТОК ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ МУЗИЧНО- ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ (70-ТІ РОКИ ХХ СТОЛІТТЯ).....	130
Толчева Н.О. ІНТЕРЕС ДО ХОРОВОГО СПІВУ ЯК ЧИННИК ЕСТЕТИЧНОГО РОЗВИТКУ ШКОЛЯРІВ СТАРШИХ КЛАСІВ	132
Ускова А.Л. ПІКЛУВАННЯ ПРО ЗДОРОВ'Я УЧНІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ХОРЕОГРАФІЇ У ПОЗАКЛАСНИЙ ЧАС	133
Федоров М.П., Федорова О.В. СИСТЕМА СОЦІАЛЬНО- ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ОБДАРОВАНИХ ДІТЕЙ В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ	136
Харченко Ю.Т. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ САМООРГАНІЗАЦІЇ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА.....	139
У Хуймін. ХУДОЖНЬО-КОМУНІКАТИВНА СФЕРА В МУЗИЧНО-ВИКОНАВСЬКІЙ ТВОРЧОСТІ ВИКЛАДАЧА ВОКАЛУ	141
Червонська Л.М. ЗАСТОСУВАННЯ ХУДОЖНЬО- РЕЛАКСАЦІЙНИХ ЧИННИКІВ У ПРОЦЕСІ ВОКАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ...	144
Черняк Є.Б., Йоркіна Н.В. ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГО-ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ В КОНТЕКСТІ КОМПЕНСАТОРНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ.....	146
Шкода Н.А. ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА В СФЕРІ ТЕАТРАЛЬНОГО ТА МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХІХ СТ.	148
СТАТТІ.....	151
Аліксійчук О.С. СТОРІНКИ МИСТЕЦЬКОЇ, ПЕДАГОГІЧНОЇ ТА НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІВАНА МАРИНІНА.....	152
Бєлікова В.В. ПЕРІОДИЗАЦІЯ ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ЯК ОСНОВИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА	158

Отже, головним завданням музичної педагогіки є формування культури сприймання музичних творів на основі вироблення певних слухацьких установок.

УДК: 373.3.091.38:78

Сопіна Я.В.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фортепіано
ННІ СПМО Мелітопольського державного
педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

Сопін О.І.

студент IV курсу
ННІ СПМО Мелітопольського державного
педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

ТЕХНОЛОГИЯ ТЕЛЕСНО-ОРИЕНТИРОВАННОЙ ТЕРАПИИ НА УРОКАХ МУЗЫКАЛЬНОГО ИСКУССТВА В НАЧАЛЬНЫХ КЛАССАХ

Арт-терапия (от англ. art. — «искусство») — это вид психотерапии и психологической коррекции, основанный на искусстве и творчестве. Термин «арт-терапия» (или «лечение искусством») ввел в обиход британский художник Адриан Хилл в 1938 году. В начале своего понятийного оформления арт-терапия отражала психоаналитические взгляды Зигмунда Фрейда и Карла Густава Юнга, согласно которым конечный продукт художественной деятельности человека (будь то рисунок, скульптура или инсталляция) выражает его неосознаваемые психические процессы. В 1960 г. в Америке была создана Американская арт-терапевтическая ассоциация.

Основная цель арт-терапии, с позиций современной психологии, состоит в гармонизации развития личности через формирование способности самовыражения и самопознания.

Ценность применения искусства в терапевтических целях состоит в том, что с его помощью можно на символическом уровне выразить и исследовать самые разные чувства: любовь, ненависть, обиду, злость, страх, радость и т.п. Так же искусство помогает установить контакт с человеком, улучшить самоконтроль, сконцентрировать внимание на ощущениях и чувствах, развить творческие способности и повысить самооценку.

Существуют различные виды арт-терапии: музыкотерапия, кинезитерапия (танцевальная терапия), изотерапия, драмотерапия, библиотерапия (в том числе сказкотерапия), имазотерапия (куклотерапия). Наиболее распространенным и концентрированным по силе воздействия видом арт-терапии является музыкотерапия, что в

переводе означает «лечение музыкой». На современном этапе музыкотерапия приобрела высокий уровень популярности. Во многих странах сформировались свои музыкотерапевтические центры и школы. Среди них следует выделить шведскую школу (наиболее яркий представитель и основатель А.Понтвик), немецкую (Швабе, Келер, Кениг), швейцарскую (Мастропаоло). В России первые научные исследования, посвященные механизму влияния музыки на человека, появились в конце XIX-начале XX столетия. В работах В. Бехтерева, И. Сеченова, И. Догеля, И. Тарханова речь идет о благоприятном влиянии музыки на центральную нервную систему, дыхание, кровообращение и газообмен. Оригинальную концепцию музыкально-рациональной психотерапии разработал В.Петрушин (Москва).

Различают три основные формы музыкотерапии: рецептивную, активную, интегративную. Рецептивная музыкотерапия (пассивная) отличается тем, что человек в процессе музыкотерапевтического сеанса не принимает в нём активного участия, занимая позицию простого слушателя. Ему предлагают прослушать различные музыкальные композиции либо вслушиваться в различные звучания, отвечающие его психическому состоянию. Активные методы музыкальной терапии основаны на активной работе с музыкальным материалом: инструментальная игра, пение, композиция.

Интегративная музыкотерапия связана с воздействием на различные анализаторы – слуховые, зрительные, тактильные. Следовательно, этот вид музыкальной терапии предполагает активное вовлечение человека в музыкально-подвижные игры, пантомиму, пластическую драматизацию под музыку, а также создание стихов, рассказов после прослушивания музыки.

Интегративная музыкотерапия основана на метафизических традициях китайской медицины, в частности на тщательно разработанных китайских учениях о меридианах, которые выполняют в организме человека роль каналов движения жизненной энергии. Врачи Китая относятся к человеческому организму очень трепетно. Согласно их убеждениям, все болезни начинаются с разума. Дисгармония с миром приводит к постоянным отрицательным мыслям: из-за отрицательных эмоций нарушается циркуляция жизненных сил, закупориваются энергетические каналы. И только после разрушительного воздействия недуга на меридиональном (тонком) уровне начинают проявляться симптомы на уровне физическом. Отсюда – коренное отличие в подходе к исцелению целителей Востока: важна именно взаимосвязь между всеми энергетическими уровнями и физиологическими системами, лечение одного органа не даст истинного выздоровления. С точки зрения восточных методов медицины, наиболее активные биологические точки концентрированы на ладони. Воздействие на ту или иную точку может повлиять на определенный орган или даже на целую систему органов

человека. Связь при этом осуществляется через энергетические каналы – меридианы.

Основываясь на этих представлениях, учитель музыкального искусства общеобразовательной школы №4 г. Мелитополя А.В.Щиголева разработала телесно-ориентированую технологию музыкальной терапии. В ее основе – комплекс игр, в которых активно участвуют пальчики детей. Эти игры используются систематически, на каждом уроке. Каждая игра основывается на определенном музыкальном образе. Например «Вредный жук», «Морской гребешок», «Воздушный шарик», «Веселые козочки». При этом с помощью пальчиков моделируются различные ситуации, действия, которые выполняет тот или иной сказочный персонаж. Схематическая методика работы над каждой игрой включает три этапа. Первый этап – презентация игры (демонстрация под музыку, с помощью пальцев, движения персонажа). Второй этап – разучивание игры (отработка каждой строчки текста с подключением определенных пальчиков, соединение строк между, достижение синхронизации музыки, литературного ряда и движения пальчиков). Третий этап – исполнение игры целиком под музыкальный аккомпанемент.

Следует отметить, что в результате использования телесно-ориентированных пластических игр на уроке значительно улучшается самочувствие детей, поднимается их жизненный тонус и возрастает интерес к самим музыкальным занятиям.

УДК: 373.5.015.31:7

Терещенко С.В.

аспірант кафедри теорії і методики музичної освіти та хореографії ННІ СПМО Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

КРЕАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ-ПІДЛІТКА

Інноваційні тенденції у сучасному стані реформування загальної середньої освіти в Україні, мають визначне значення. Особливої уваги набувають освітні компетентності, як визначальні чинники повноцінного розвитку особистості.

Наше дослідження стосується вивчення специфіки педагогічного супроводу формування особистості учня підліткового віку, як одного з найважливіших етапів в житті людини, коли відбуваються фізіологічні, психічні та розумові зміни, тобто відбувається інтенсивний розвиток. Тому дослідження місця креативної компетентності у формуванні